

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v četrtek, dne 14. novembra 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 133.

Novi podatki naše trgovske bilance.

Zadnjič smo poročali o izvozu in uvozu Jugoslavije v prvih devetih letošnjih mesecih, in sicer na splošno. Danes moremo podati tudi nekaj podrobnosti glede posameznih skupin, in sicer zopet za vsa prva tri četrtletja. Dalje so znani tudi že deleži posameznih dežel, v katere je šel v tej dobi naš izvoz.

Najvažnejša panoga v našem izvozu je lesna panoga. V prvih letošnjih devetih mesecih smo izvozili 1.1 milijona ton stavbnega lesa v vrednosti 1100 milijonov Din. Lani je znašal izvoz vsega leta 1.47 milijona ton v vrednosti 1180 milijonov Din. Drv smo izvozili letos nad 482.000 ton v vrednosti 106 milijonov Din (lani 605.000 ton in 130.5 milijonov Din v vsem letu). Lesenega blaga nad 43.000 ton za 91 milijonov Din (52 milijonov ton za 92 milijonov Din), tračnice 2.580.000 kosov za 132 milijonov Din (2.434.000 kosov za 124.5 milijonov Din).

Druga skupina po važnosti je žito. Pšenica predstavlja rekorden izvoz: nad 30.000 vagonov v vrednosti nad 700 milijonov Din (lani v vsem letu 16.228 vagonov za 410.1 milijonov Din). Izvoz koruze je izkazan doslej samo z 2656 vagoni in 63 milijonov Din, a bodo sledile večje številke. Druge vrste žita so dale doslej nad 700 vagonov in ca. 14 milijonov Din. Pšenične moke smo izvozili 258 vagonov za 8.76 milijonov Din, otrobov 358 vagonov za 6.17 milijonov Din. Omenimo še sočivje in zelenjavo za 58 milijonov dinarjev, sadje za 66.5, posušene slive za 17.1, zdravilne rastline za 18.8, opij za 47.2, hmelj za 30.18, konopljo za 79.2 milijonov Din (lani konoplja v vsem letu 65.8 milijonov Din).

Živina in kar je z njo v zvezi je obdržala svojo staro važnost v našem izvozu, čeprav je iz opetovano navedenih vzrokov izvoz padel. Konj smo izvozili okoli 31.000 za 76 milijonov dinarjev (lani 38.000 za 89.5 milijonov dinarjev), goveje živine 77.400 za 204 milijonov Din (lani v vsem letu 105.000 in 284 milijonov Din), prašičev 131.000 za 203.5 milijonov Din (lani 221.000 za 324 milijonov Din), perotnine 1.6 milijona kg za 27.3 milijonov Din, jajec 18.682 ton za 375.75 milijonov Din (24.524 ton za 467.9 milijonov Din), svežega mesa 9367 ton za 145.5 milijonov Din (14.876 ton za 220 milijonov Din), kož za 111 milijonov dinarjev itd. Velike in važne izvozne postavke se tudi še surovi baker s 320 milijonov Din, druge mineralije 169 milijonov Din, cement 121, svinec 36.5, vino 20.1, spirit 20.5 itd.

Ves izvoz je znašal, kot vemo, 5300 milijonov Din proti 4570 milijonom v prvih lanskih devetih mesecih.

Ogrodje uvoza v skupnem znesku 5620 milijonov Din ne kaže nobenih posebnih sprememb. Glavni predmeti so: bombaž 141.6 milijonov Din, bombaževina 953.3, železo in železnina 645, volna in volneno blago 449.2, svileno blago 144, mineralno olje 145.7, kože in usnje 183.7, steklo 47, konsumno blago 282.8 (med tem surova kava 163, riž 70.9, sol 14.1, sladkor 11.3, svinjska mast 22.2). Strojev in aparatov smo kupili za 451 milijonov Din, elektrotehniških predmetov za 129.9, transportnih sredstev za 154.4, premoga za 177 milijonov dinarjev itd.

Med deželami, ki od nas kupujejo, je bila prva Italija s 26.46% vsega na-

Prodaja kisove kisline.

Srezka načelstva v banovini so obvestila vsa županstva in gremije trgovcev o razpisu ministrstva unutrašnjih poslov (oddelek javne brezbednosti) I br. 31.502 z dne 9. oktobra 1929, ki ukazuje, da na podlagi rešenja Sanitetskega saveta v Beogradu br. 504 od 27. decembra 1924 trgovci ne smejo prodajati kisove kisline v jakosti preko 15% brez posebnega dovoljenja po členu 5 pravil o posesti in prodaji strupov in strupenih stvari.

Ta odlok po našem mnenju ne velja za področje Dravske banovine, temveč samo za ozemlje bivše Srbije in Črne gore. Po odločbi ministrstva za narodno zdravje Ap. br. 34.016, objavljeni v »Uradnem listu« z dne 9. novembra 1926, št. 413/103, veljajo namreč pravila o posesti in prodaji strupov in strupenih stvari samo na ozemlju Srbije in Črne gore, dočim ostanejo na ostalem ozemlju v veljavi predpisi specialnih zakonov, po katerih je, na primer pri nas prodaja kisove kisline v koncentraciji pod 20% brez nadaljnjega dovoljenja v jačji koncentraciji pa so predpisane posebne varnostne odredbe. (Naredba bivšega avstrijskega ministrstva

notranjih del in trgovine z dne 26. marca 1902, drž. zak. št. 66.)

Poleg tega je ministrstvo za narodno zdravje z odlokom A. P. br. 53.253/25 od 18. decembra 1926, ki je v prepisu priložen, razveljavilo svojo odredbo od 27. junija 1925, br. 1404, objavljeno v »Službenih Novinah«, br. 159 od 16. junija 1925, ki temelji na rešenju Sanitetskega saveta br. 504 od 27. decembra 1924, br. 504, na katero se pa sedaj navzlic izrecnega razveljavljenja ministrstvo notranjih del v svoji odredbi ponovno sklicuje.

Pri tem položaju odredba ministrstva za notranje zadeve I br. 31.502 od 9. oktobra 1929 ne velja tudi za Dravsko banovino, ker se ne sklada s specialnim zakonom, ki še velja za ozemlje te banovine. Spričo tega je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani naprosila kr. bansko upravo, naj opozori podrejena srezka načelstva, da veljajo za prodajo strupov in strupenih stvari za njeno področje slejkoprej določila zakona z dne 16. januarja 1896, drž. zak. št. 89 ex 1897, odnosno naredbe ministrstva za notranje zadeve in za trgovino z dne 26. marca 1902, drž. zak. št. 66.

Nakupovanje 20% bonov.

Likvidacija državnega dolga iz 20% odbitka ob žigosanju kronskih bankovcev v obliki, v kakršni se izvaja po zadnjih finančnih zakonih, za naše kraje ni povoljna. Lastnikom priznanic o tem odbitku je bilo dosedaj mogoče vnovčiti samo nezaten del priznanic. Vnovčuje se namreč vezano na pogoje, koje pri nas izpolnjujejo samo redki davkoplačevalci, ker se davki sproti izterjujejo in davčne uprave ne dopuščajo kopičenja davčnih zaostankov. Pri nas so davkoplačevalci davčne zaostanke za leto 1926 in prejšnja leta že davno poravnali in ravno vsled točnosti plačevanja davkov sedaj ne morejo vnovčiti 20% bonov.

Vsled tega izkuša privatna spekulacija izrabiti nejasnost, koja vlada glede bonov v prizadetih krogih. Polastiti se izkuša teh priznanic za nezaten del nominalne vrednosti. V ta namen je preplavila vse kraje z letaki, v katerih navaja med drugim tudi domnevo, da utegnejo boni preko noči izgubiti vsako vrednost. Spričo

te špekulacije je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ponovno predlagala, naj se v prihodnji finančni zakon sprejme določilo, da se boni sprejemajo namesto gotovine tudi za plačilo tekočih davkov, če prav samo stopoma. Obenem je zbornica naprosila merodajne oblasti, naj za orijentacijo in pomirjenje prebivalstva oficijelno objavijo širši javnosti svoje namere glede likvidacije omenjenih bonov, da se tako obvaruje občutne škode. Spekulacija s temi boni seveda ni prepovedana, je pa brez dvoma kvarna za lastnike bonov, ako jih bodo mogli v doglednem času vnovčiti po nominalni vrednosti. Vprašanje likvidacije se brez dvoma ne bo moglo tako enostransko rešiti, da bi imeli koristi od nje samo kraji, ki niso v redu plačevali svojih davkov in oni, ki so zakrivali kakšno kaznjivo dejanje, temveč bo brez dvoma, čim bodo to dopuščali državni interesi, izvršena tako, kot to zahtevajo splošni interesi prebivalstva.

ZNIŽANJE OBREŠTNE MERE PRI DRŽ. HIPOTEKARNI BANKI.

Ne seji Državne hipotekarne banke 13. novembra, je bilo sklenjeno, da se obrestna mera eskompla in lombarda, ki je bila dosedaj 9%, zniža na 8%. Na seji je prišla tudi v predres ustanovitev podružnice Državne hipotekarne banke v Banjaluki, ker so podružnice te banke že na vseh sedežih banovin, izvzemši Banjaluko.

PONOVEN PADEC TEČAJEV EFEKTOV V NEWYORKU.

Na newyorški borzi se je pojavil nov padec vrednostnih papirjev. Škoda, nastala radi padca tečajev, presega zopet nekaj sto milijonov dolarjev.

Ivan Mohorič:

Skozi Tirolsko proti domu.

(Nadaljevanje.)

Za Höchstom smo prekoračili Reno, še enkrat in zadnjič. Tu je še ledena, bistra gorska reka, divja in neugnana, da imajo Predarlčani dosti posla z njo. Visoke kamenite nasipe so morali zgraditi, da se zavarujejo proti njenim besnim ofenzivam. Rena nas je spremljala celo pot — po Nemčiji, po Holandski in v Švici, kjer zapuša Bodensko jezero in razmejuje Švico in Nemčijo.

Ob Bodenskem jezeru smo se vozili do Bregenza, ki je glavno avstrijsko letovišče na obrežju jezera. Nedaleč proti severu opaziš na bavarskem bregu jezera velikega leva in svetilnik, ki stražita dohod v Lindausko pristanišče. Bregenz živi izključno od tujskega prometa. Zlom monarhije ga je močno prizadejal. Manjka nekdanje zaslonbe Dunaja in bogatih gostov. Danes ima največ od velikega tranzita iz Bavarske v Švico. Za ta obmejni promet daje Avstrija najdalekosežnejše olajšave.

Od Bregenza smo po lepi asfaltirani cesti zavili skozi Dornbirn v Feldkirch, odbočili v dolino Illa proti Bludenzu. Skozi Klösterle po Klosterski dolini smo se polagoma bližali Arlbergu. Imeli smo srečo, da je arlberški pas od zapadne strani mnogo lažje dostopen, manj strm, kot na vzhodni strani. Predarlška je popolnoma asimilirana Švici. Ceste so odlične, tujski promet je visoko razvit. Vsa mesta in trgi so polni tekstilne industrije. Te tovarne so do nedavna dominirale na naših tržiščih, šele v zadnjih letih so pričele izgubljati teren. Danes že izdelujejo tovarne pri nas pisano tiskano kotenino, ki lahko v vsem konkurira predarlškim proizvodom.

Na streljaj od ceste se vijuga meja kneževine Lichtenstein — četrt ure dolge države, ki živi svoje posebno življenje zadovoljno in daleč od velikih bojev ostalih veselil. Klosterska dolina je prijetna gorska pokrajina, prebivalci kažejo že vse obeležje pravih alincev. Izpod čela, mrko in srepo so gledali avtomobile, ki prihajajo po cesti, z nezaupanjem, kot bi jim kdo hotel odnesti kos njihove zemlje. Imajo nekaj sličnega z našimi gorjanci, ki tudi gledajo vsakega tujca z skrajnim nezaupanjem.

Preko Arlberga, ki meri 1802 metra, smo prevalili v dolino Rosane. Strašno strma se mi je zdela pot do Svetega Antona, kjer je vzhodni vhod v Arlberški predor.

Največja znamenitost cele poti je imponanten Trizanski viadukt arlberške železnice, ki se vzpenja v smelem loku pod starim gradom preko brezdanje doline Trizane. Na eni strani doline teče v skalovje vsekana cestna proga, na drugi strani pa se na pobočjih strmih senožeti razvija elektrificirana železniška proga. Izredno je eksponirana ta zveza. Vsako leto je po cele tedne promet na njej omejen. Za naš izvoz na zapad Evrope igra važno vlogo in nedogledne neprilike nastajajo vselej kadar ukinejo ali omejijo promet na njej.

Krasen razgled se je razvijal pred nami ko smo vozili v dolino. Na desni mogočna skupina Silvete in rejtjskih alp, za njimi silhueta Bernine. Prijeten alpski hlad in žareča večerna zarja sta nastopala. V dolini so se polagoma pojavljale luči. — Vsak kraj ob arlberškem sedlu je letovišče

— polno meščanov, ki iščejo tu od-
diha in zavetišča pred morečo vro-
čino v prijetnem gorskem zraku. Na-
stopil je že pozni mrak, toda mi smo
vozili neumorno naprej. Hoteli smo
doseči Landeck.

Pod sedlom nas je ustavila cestna
kontrola. Zahtevala je od nas deželni
tirolski avtomobilni davek 120 dinar-
jev. Bil sem ogorčen. Najslabša cesta
in največji davek. To je pristno av-
strijsko! sem si mislil. Plačali smo in
vozili dalje. Trdno pa sem sklenil
predlagati, ko bomo v bodoče revidi-
rali avtomobilne pristojbine, da vpe-
ljemo na tirolske automobile vsaj po
tisoč dinarjev tranzitnega davka. Milo
za drago!

Bila je že trdna noč, ko smo pri-
speli v Landeck. Landeck leži ob
Inni in je največji center turizma na
zapadni Tirolski, izhodišče za izlete
v švicarski Goaubünden, v Italijo in
na Bavarsko, posebno v smerih
Schuls—Tarasp—Vulpera, St. Moritz,
Trafoi, Meran in Bozen ter na Gar-
misch in v Monakovo. Kljub svoji vi-
soki legi (816 metrov) ima izredno
milo podnebje, lepo sadjerejo in od-
lične prometne zveze. Vsi ti predpo-
goji so omogočili, da se je razvil v
Landecku živahen celoleten tujski
promet. Pozimi smučarji in sankarji,
poleti hribolazci in izletniki ter leto-
višarji.

Landeck ima polno zgodovinskih
spominov. Tu je nekdanj inognito pel
na trgu od konstanškega koncila pro-
klet knez Friedrich, z lepim priim-
kom »Fridrih s praznim žepom«. Ko
so ga Tirolci spoznali, so vsi potegnili
z njim, napadli ponosni grad Landeck
in Kronburg in pokorili deželo in
oholo plemtvo. Tu pri Landecku so
leta 1703 uničili Tirolci pod vodstvom
Martina Sterzingerja francosko in ba-
varsko vojsko. Še danes ti priča o tem
krasnem spomeniku na Pontlaškem mo-
stu. In leta 1866 je peščica tirolskih
strelcev iz Landecku zadržala slavno
divizijo Medici 25.000 mož in ji tako-
rekoč pokvarila zmagoslavni pohod.

Landeck je pripet na strme terase
ob Inni, v stisnjeni dolini, obdan od
vseh strani od visokih vrhov. Po 307
km dolgi vožnji se nam je odmor v
Landecku prav prilježen. Poznalo se
nam je tudi, da že polagoma izgub-
ljamo živce. Dolgo potovanje, vsak
dan drugo stanovanje, druga kuhinja,
drugi kraji, naporne gorske ture so
končno začele vplivati. Posebno pa
nas je spravilo iz ravnotežja, da smo
v Feldkirchu par korakov pred nami
doživeli karambol dveh motociklistov,
ki je bil prav strašen. No, tolažili smo
se, da smo že blizu doma.

Zgodaj zjutraj smo nadaljevali pot
ob Inni do Inomosta. V dobri uri vož-
nje smo dospeli v ponosno prestolico
Tirolske, ki leži nedaleč od izliva
Sille v Inno, pod strmim skalnatim
pobočjem Sollsteina (2641) in Frau-
hitt (2272 m). Inomost dela na člove-
ka izredno simpatičen vtis. Vse je
lako skrbno negovano, okusno, ubra-
no in praktično premišljeno. Vzoren
red in kar se mi je najbolj dopadlo
pa je ljubezen in bol, s katero krva-
vijo za izgubljeno Južno Tirolsko.
Treba je videti njihovo javno propa-
gando za osloboditev zaslužjenih bra-
tov, južnotirolskih Nemcev in prepri-
čan sem, da bodo potomci Andreja
Hoferja svojo zaobljubo enkrat izpol-
nili. Morda se bo čisto nenadno vsulo
heimwehrovsko kamenje na prepla-
šene sosedje.

Okolica Inomosta je edinstveno
krasna. Na jugu Stubajske in Ziller-
talske Alpe, na severu visoka stena,
na katero se strmo vzpenja gorska
železnica, da ti prištedi napor gorske
hoje, če hočeš uživati božanstveno
panoramo inske doline. Inomost ima
polno historičnih reminiscenc v svo-
jih cerkvah, gradovih, muzeju in spo-
menikih. Posebno omenjam cesarski
dvorec, ki je bil zgrajen v letih 1766
—70 v Zopstilu in knježji dvorec že
omenjenega Fridriha s praznim že-
pom z slovito »zlato strehico«, nadalje
rotovž, pošto (nekdanjo palačo Thurn-
Taxijev), slavolok zmage iz leta 1765
in druge. Mesto ima danes lepo kolo-
nijo industrij. Predvsem je zastopana
tekstilna, slamninarska, katere kolo-
nisti so se pred 50 leti naselili tudi

Otok cenene denarja.

I. S. piše v »Neues Wiener Tagblatt«-u:

Stalno podraženje posojilnega denar-
ja, ki ima svoj vpliv na vse gospodar-
stvo, je v ospredju finančne diskusije
sedanjih dni. Za to ne bo odveč, če pri-
občimo kritično opazovanje mednarod-
nega denarnega trga, zlasti za konti-
nentalno evropsko gospodarstvo tako
važnega francoskega glavnicega trga.
Poročilo temelji na informacijah mero-
dajnih osebnosti pariškega finančnega
sveta.

Federal Reserve Bank of New York
je zvišala svojo obresno mero, za njo
Angleška banka, za to še nekatere dru-
ge banke. Tako je Francoska banka se-
daj edini večji emisijski zavod, ki vzdr-
žuje obresno mero 3½%. Ker se pri-
bližuje svet skoraj gotovo dobi draž-
jega denarja, nastane vprašanje, kako
dolgo bo trajal ta paradoksn položaj.
Razlika 3% med Londonom in Parizom
bi morala logično imeti za posledico
močen odtok likvidnih kapitalij iz Pariza
v London. Kljub 20dostojni razliki, ki je
obstojala dolgo časa že prej in ki bi
popolnoma zadostovala za privabo ka-
pitalij, pa nasprotno vidimo, da mora
Angleška banka neprestano oddajati
denar v Francijo. To dejstvo zahteva
natančnejšega študija. Francoske banke
imajo v inozemstvu, zlasti pa v Londonu,
velika dobroimetja à vista. Odkar ob-
stoji v Franciji neka gotova pičlost de-
narja (čepprav zelo majhna), odkar mo-
rajo oddajati provincialne podružnice
Francoske banke zmeraj večje množine
denarnih sredstev kmečkemu prebival-
stvu v svrhu kritja rastočih potreb, od-
kar provincialne podružnice velikih
francoskih depozitnih bank zmeraj
bolj ugotavljajo, da porabljajo klienti
svoje dobroimetje à vista v veliko večji
izmeri kot doslej, je bila večina velikih
depozitnih bank, zlasti Crédit Lyon-
nais, Société Générale in Comptoir
d'Escompte, prisiljena, da ima v blagaj-
nah na razpolago veliko večje svote kot
doslej. Posledica je delni odpoklic ino-
zemskega dobroimetja à vista, zlasti iz
Londona. Sicer bo pa denarna potreba

Francije še narasla, kajti konec letine,
financiranje nenavadno dobre vinske,
lrgatve in ureditev sladkornopesne
kampanje bodo zahtevale še nadaljno
veliko razpoložljivost denarnih sredstev.

Ni pravilno, če govorimo o resnični
pičlosti denarja v Franciji. Vendar pa
moramo poudariti, da je neverjelno vi-
soki previšek denarnih sredstev, na ka-
tere ga so se bili v Franciji navadili, pre-
nehal. Minuli so časi, ko likvidnih kapi-
talij sploh nisi mogli naložiti. — Teh-
nično je Francoska banka spričo njene
ogromne zlate rezerve in njenih deviz v
znesku 27 milijard frankov v ugodnem
položaju, da gleda na razvoj mednarod-
nega položaja brez vsake nervoznosti.
Avtonomna amortizacijska blagajna, ki
v razpoložljivosti denarnih sredstev kar
plava, bo v bodočih mesecih kupila na-
zaj nič manj kot štiri milijarde bonov
narodne obrambe, in to mora povzročiti
nadaljno olajšanje denarnega trga. Ka-
tere gakeoli vzroka za bojazen torej ni.
Obresna mera 3½% gotovo ne bo ve-
dno trajala, če gremo proti dobi dražje-
ga denarja, a Francija bo skoraj gotovo
zadnja dežela, ki bo denar podražila.
Zdi se, da bi mogli Švicarska in Nizo-
zemska banka misliti na zvišanje obres-
ne mere nekaj tednov pred Francosko
banko.

Tendencia svetovnih trgov, ki meri na
podražitev denarja, povzroča depresijo
vseh borz in jo čuti tudi pariška borza.
Vidi se, da bo v tehniškem oziru nasto-
pilo olajšanje denarnega trga, kar more
rok zvišanja francoske bančne obresne
mere le podaljšati. Francija ostane olok
cenene denarja še za dolgo dobo, in
se moremo le čuditi, da to ne pospeši
izgradbe pariškega trga kot mednarod-
nega meničnega trga. Morda tiči vzrok
v dejstvu, da so bile velike francoske
banke moderni menični politiki velikega
sloga bolj nenaklonjene, in so v prvi vr-
sti najodličnejše pariške banke one, ki
so se pričele pečati z menično trgovino
Vsekakor more razvoj denarnega trga
izgradbo pariške menične trgovine, ki
si jo želijo tudi odločilne osebnosti fran-
coske finančne organizacije, le pospe-
šiti.

ČUDNO NAZIRANJE ZAGREBSKEGA OBRTNISKEGA GLASILA.

Kdor sledi pisanju našega lista in po-
zna naše smernice, ta mora brezpogojno
priznati, da smo napram gospodarskim
organizacijam v Hrvatski zavzemali
vedno ne samo lojalno, ampak odkrito-
srčno in iskreno bratsko stališče. Vsak
korak naprej, vsak najmanjši napredek
teh organizacij nas je razveselil in smo
ga z zadoščenjem zabeležili. V ostalem
ni niti potrebno, da to posebej povdari-
mo, ker je to, vsaj za nas, samoposebi
umevno. Toda primorani smo, da na to
danes izrecno opozorimo, ker se je
zgodilo nekaj, kar ne smemo zamolčati.
Zagrebski »Obrtnički Vjesnik« razprav-
lja v svoji zadnji številki o bodočem
sistemu gospodarskih zbornic in kriti-
zira stališče slovenskih obrtnikov, ki se
zavzemajo za nedeljene zbornice za
lrgovino, obrt in industrijo. »Obrtnički
Vjesnik« ne navaja niti argumentov, na
katere opirajo naši obrtniki svoje upra-

vičene zahteve, ampak pravi samo:
»Meduim, 20.000 slovenskih zanatljija ne
može igrati kakove vidne vloge pred
pokretom od 180.000 ostalih.« Tako na-
ziranje oficijelnega glasila Zveze hrva-
tskih obrtnikov nas je v resnici popol-
noma osupnilo. Ne glede na to, da ima-
mo 24.000 samozavestnih in organizira-
nih samostojnih obrtnikov, in je tudi v
tem oziru lrditev netočna, mislimo, da
bi se oficijelno glasilo obrtniške zveze
nikdar ne smelo opirati na take argu-
mente. S tem je razodelo neko nazira-
nje in pokazalo karto, ki more postati
usodepolna za medsebojne odnose, ki
bi morali biti vedno najožji in bratski.
Prepričani smo, da stoji za avtorjem te-
ga članka, pa naj si bo ta še tako odli-
čen faktor v zagrebški obrtniški zvezi,
prav malo ljudij, kajti taka naziranja
spadajo v historični muzej! Zagrebške-
mu obrtniškem glasilu bi svečovali, da
se vzdrži takega nekvalificiranega pi-
sanja, ako noče izzvati boja, ki si ga
mi absolutno ne želimo.

NARAŠČANJE DELNIŠKIH DRUŽB V ITALIJI.

Na koncu letošnjega avgusta so na-
šteli v Italiji 15.761 delniških družb s
skupno glavnico 48.5 milijard lir, kar
pomeni velik napredek proti koncu leta
1926, ko so našteali 12.134 delniških
družb z glavnico 40.4 milijard. Leta
1927 je znašal prirastek 1.8 milijonov,
lani 2700, vse drugo pride na letošnje
leto. Največ glavnice je investirane v
električni industriji, in sicer 8.3 milijard,
sledijo banke s 6.6 milijardami, tekstil-
na industrija s 5, transportne družbe s
3.9, podjetja živil z 2.7 itd. Zanimiva je
majhna udeležba kemične industrije z
2600 milijoni lir.

pri nas okrog Domžal, nadalje stroj-
na, živilska in pohištvna. Glavno
vlogo pa igra od nekdanj že tujski pro-
met. Življenje v mestu je zelo živah-
no in človek bi mu na oko prisodil
mnogo več prebivalstva kot ga ima.

RAZSTAVA SRBSKEGA POLJEDEL- SKEGA DRUŠTVA

v Beogradu je bila otvorjena 12. 1. m.
Obsega 1178 udeležencev, med kateri-
mi je 627 silovorcev, 327 predelovalcev
in konservatorjev sadja, 171 iz stroke
konserviranja sočivja. Zastopanih je
dalje 53 tvrdk za stroje in aparate v
obrambi proti škodljivcem sliv in živine.
Razstava traja samo še do nedelje.

Pomudbe, povpraševanja

Več vagonov repe proda Janez Bohte,
posestnik, Zastava, pošta Črnomelj. —
Pisali je imenovanemu neposredno.

Čikaška firma »National Watch and
Jewelry Company, 1445 Jackson Boule-
vard, Chicago, Ill., ponuja opične pred-
mete in želi stopiti v stik z našimi tvrd-
kami, ki se pečajo z uvozom takih
predmetov. Tvrdka spada med največja
podjetja te stroke v Čikagu.

Po svetu

Pravkar sklenjena trgovska pogodba
med Jugoslavijo in Češkoslovaško vse-
buje samo splošne pogodbene določbe,
velja za tri leta in pol in stopi v veljavo
26. 1. m. O tarifni pogodbi bodo skle-
pali šele v bodočem letu.

Trgovska pogajanja med Jugoslavijo
in Rumunijo se bodo pričela v najbliž-
jem času in prinašajo lisli, strokovni in
drugi, natančne podatke, kako naj se
ta pogajanja usmerijo.

Samo devel finančnih direktij bo ob-
stojalo v Jugoslaviji od Novega leta
1930 dalje. Za okrožje Beograd—Zemun
—Pančevo bodo osnovali tudi neke vr-
ste-direkcije.

Hmeljski trg v Odžacih je bil tudi v
preteklem tednu prav slab, prišlo je le
do posameznih nakupov.

Zadeva glede gradbe mostu med
Beogradom in Zemunom bo v kratkem
končana. V poštev pridejo samo tri po-
nudbe.

Konferenca zastopnikov jugoslovani-
skih bančnih zvez in zavarovalnic se
vrši julij 15. 1. m. v Beogradu. Posve-
lovali se bodo o ustanovitvi bančne
zbornice in o načrtu bančnega zakona.

Elektrifikacija vasi v južnem Sremu
bo izvedla beogradska Industrijska in
lrgovska banka.

Pivovarna Union d. d. Ljubljana bo
na občnem zboru 26. 1. m. zvišala
osnovno glavnico od 12 milijonov Din
na 24 milijonov.

Prekomorska plovba na Sušaku bo
zvišala delniško glavnico od 4.8 na 10
milijonov dinarjev.

Prva Jugoslovanska tovarna za tele-
fonijo, optiko in preciozno mehaniko
d. d. v Beogradu zvišuje delniško glav-
nico od 600.000 na 1.200.000 Din.

Trgovska banka d. d. v Zagrebu zvi-
šuje glavnico od 3 na 5 milijonov Din,
družba za rejo rib v Zagrebu pa od
6.75 na 7.2 milj. Din.

Izvoz sladkorja iz Jugoslavije upajo,
da bo v novi kampanji dosegel 3000 va-
gonov; od te množine bi se ga dalo
prodati v Indijo ca. 1000 vagonov.

Proračun mesta Split v znesku 100
milijonov Din je finančni minister odo-
bril.

Glede organizacije mlekarkega go-
spodarstva v Jugoslaviji se je vršila v
Subotici velika konferenca interesentov
iz Bačke. Napravili so se važni sklepi.

Avstrijska železna industrija je sicer
še zmeraj tako zaposlena kot doslej, a
naročila ne prihajajo več v dosedanji
izmeri. Ta pojav vidimo tudi v Nemčiji,
Franciji, Belgiji itd.

Nova ameriška carinska tarifa bo naj-
brž pokopana; tako pravijo zadnja po-
ročila iz Londona.

Zgube, ki jih je v Evropi in Ameriki
povzročil zadnji ameriški borzni krah,
ceni pariški list »Excelsior« na 500 mi-
lijard francoskih frankov.

Češka Sladkorna industrijska družba
bo razdelila iz čistega dobička v zne-
sku 7.51 milijona Kč zopeč 15-odstočno
dividendo ali 30 Kč.

Ustanovili bodo veliko francosko ak-
ceptno kreditno banko, ki bo razpola-
gala z glavnico 100 milijonov frankov
in bo mogla dovoljevati kredite do 500
milijonov frankov.

Francoska industrija dušika, zlasti to-
varna v Toulouse, more svojo potrebo
sedaj že sama kriti; zato Francija ne bo
več dobivala dušika iz Nemčije na ra-
čun reparacij.

Berlinska tekstilna tvrdka brata Si-
mon je sedaj preosnovana in poslavlje-
na na nov temelj; delniška glavnica ji
je 5 milijonov mark.

Vsled slabega pšeničnega pridelka na
Portugalskem je sklenila portugalska
vlada, da bo importirala velike mno-
žine pšenice.

Cementa je importirala Grčija v prvi
letošnji polovici 35.425 ton proti samo
23.189 tonam v prvi lanski polovici.

Podjetje škoda izkazuje napram lan-
skemu letu zelo naraslo število naročil.
Naročila prihajajo iz vseh evropskih de-
žel, iz Južne Amerike in iz Orienta.

Ivar Kreuger.

Karakterna študija kralja vžigalic,

Svedski industrijalec in finančnik Ivar Kreuger (izgovori: Krüger), ki je po svetu znan pod imenom »švedski kralj vžigalic«, nikakor ni tak, kakor si človek navadno predstavlja industrijskega magnata ali mednarodnega finančnega maladorja. Ivar Kreuger se ničesar bolj ne plaši kot javnosti. Za vse druge, razen za svoje sodelavce in poslovne prijatelje, je skoro neviden. Še celo svojim direktorjem in nameščencem se včasih odlegne. V najvišjem nadstropju svoje nove poslovne palače ima na razpolago sobo, tako-zvano »liho sobo«, kamor se poda, kadar hoče popolnoma nemoteno delati.

Ivarja Kreugerja, ki ne mara, da se ga naziva »generalni direktor«, temveč le »inženjer«, je šleli med najbogatejše in torej najmočnejše može sveta. S svojim letnim dohodkom v znesku okroglo 2 milijona kron v letu 1928 je najbogatejši samec Evrope ali morda celega sveta in vendar živi toliko priprosto in samotno, kolikor mu to dovoljuje njegov položaj.

Da sreča Ivarja Kreugerja na cesti, se morda niti ne ozreš za njim. Je to vitek, korektno oblečen gospod blizu pideset let star, ki izgleda zelo mladostno in se nikakor ne oddaljuje od normalnega tipa Stockholmecev. Sodil bi, da je oficir v civilu. V oči pade visoko vzbočeno čelo in globoko ležeče oči. V tem mimem, gladkem obrazu razodeva ženialnost to mogočno čelo, ki moli preko očes in zasenčuje pogled.

Rezerviranost, skromnost, premissljetnost in ljubeznivost so bistvene poteze v nastopu tega velikega poslovnega kombinatorja in računarja. V pogovoru nikdar ne »diktira« svojega mnenja, slabost, ki jo imajo doslikrat ljudje manjšega formata. Kakor je v vsem zmeren in umeren, tako je tudi v načinu izražanja in v svoji govorici. Govori liho in le malo poudarja. Nima dosti besed in zlasli ne lepih, a njegova beseda je zanesljiva. On ne fascinira, a pridobiva zase. Naravnost preseneljiva je skromnost in priprostost njegovega naslopa. Pri občnih zborih trupa se vsede kam ob stran. Na poslovnem poročilu najdeš njegovo ime na zadnjem mestu.

Ivar Kreuger je pričel svojo kariero kot stavbni inženjer in graditelj je vedno ostal, tudi v graditvi svojega kon-

cerna, ki obsega ves svet. Vedno je konstruktorec in organizator. Njegov prvi veliki uspeh, t. j. združitev vseh švedskih tovarn vžigalic v eno samo podjetje, je bil bolj organizatornega, nego finančnega značaja.

Do velikih uspehov vodi v prvi vrsti njegova odlična lastnost, da ve razločevali bisiveno od poslanskega in da vidi veliko ravno linijo jasno in že od daleč. Takoj najde priprosto, razumljivo rešitev problemov. Vsled tega imajo vse njegove poslovne transakcije nekaj izredno jasnega in logičnega na sebi. Zdi se, da postopa po načrtu, ki si ga je že pred leti napravil. Zato se v poročilih o novih kombinacijah in transakcijah čisto bere, da se jih je že »dalj časa pričakovalo«. Danes, ko je švedski trust industrije vžigalic gotova stvar, se zdi v resnici kakor Kolumbovo jajce.

Ivan Kreuger je ustanovil in izgradil trust industrije vžigalic, njegov concern obsega celo vrsto tovarniških, trgovskih, finančnih, zemljiških in stavbnih podjetij v skoro vseh delih sveta, zlasti pa na Švedskem.

V inozemstvu je v službi concerna okoli 400 Svedov, v celem pa zaposluje concern približno 60.000 ljudi. Pri izbiri svojih sodelavcev in pri presoji njihove porabnosti vodi Ivarja Kreugerja nezmožljiv instinkt. Vzgojil si je ožji krog sodelavcev, mimih, omenih, smolrenih ljudi, ki sličejo bolj diplomatom in učenjakom nego trgovcem. Njihov šef jim velikodušno dovoljuje udeležbo pri svojih transakcijah.

Trdilo se je, da so posli edina in velika ljubezen Kreugerjeva, za drugo nima časa. Vsled tega tudi doslej ni imel časa, da bi se oženil. To je res. Ne odgovarja pa resnici, da nima drugega interesa kot za svoje posle. V svojih redkih prostih urah in na potovanju mnogo čita. On pozna klasično in moderno nemško, angleško in francosko literaturo prav dobro in je čital originalne. Neverjetno dobro je poučen o umetnosti in umetnostni zgodovini. Če se ga vpraša, ali si privoščiti tudi kaj umetnosti, odkima liho v svoji skromnosti. V resnici pa krasijo njegov dom izbrane umelne.

Ivar Kreuger, ki hoče le delati in ne mara, da se ga občuduje, ne pozna osebne nečimernosti. V vsem svojem ponašanju je vzor izobraženega moža.

leta angleška bombaževa industrija popolnoma reorganizirana.

Dobava-prodaja

Dobave. Gradbeni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. novembra t. l. ponudbe glede dobave 50 m platna, 100 m hessian, 200 m gradla za zastore, glede dobave 400 kg žičnikov za škriplj in 5 kompletov »Garvens« črpalk; do 22. novembra t. l. glede dobave tiskovin. — Strojni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg prediva. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. novembra t. l. ponudbe glede dobave električne ure. (Predmetni oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Gradbeni oddelk Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 komadov mehkih plohov. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 20. novembra t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ jelovega jamskega lesa in 100 m³ borovih plohov. — Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 21. novembra t. l. ponudbe glede dobave 58 m gradla za zastore. — Direkcija drž. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 23. novembra t. l. ponudbe glede dobave svedrov za premog, žice, pločevine, vijakov, ključavnic, orodja in druge železnine. (Predmetni oglas s natančnejšimi podatki so interesantom na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

POSPEŠEVANJE AVSTRISKEGA POLJEDELSTVA.

V proračun za leto 1930 bodo vstavili za razne panoge, poljedelstva večje zneske, kot so bili vstavljeni za tekoče leto. V bistvu gre za nadaljevanje dosedanjih akcij, ki jih bodo sedaj do konca izgradili; gre za pouk in izobrazbo, za obratno statistiko, za kullivacijo neobdelanega sveta in za poenotenje v sadjereji v svrhu dviga eksportne zmoglosti. Vrh tega bodo vstavili v proračun prvič tudi znesek več stolisoch šilingov za ureditev prodaje živine. Poleg raznih vozninskih olajšav bodo osnovali v posameznih zveznih deželah posredovalne urade, da dosežejo izenačenje med ponudbo in povpraševanjem. Avstrija se je od trenutnih neuspehov ne da zbegali in koraka smotreno po začrtani poti naprej.

Nov angleški bombaževi trust. Angleška bombaževa industrija se nahaja, kot vemo, v enakem kriličnem položaju kot bombaževa industrija v evropskih kontinentalnih državah. Prodajne možnosti so omejene, konkurenca je huda in je zato tudi rentabilnost posameznih podjetij zelo zmanjšana. Zboljšanje položaja je mogoče le v slučaju, če se ustavi obrat v manj racionalno delujočih podjetjih in če se spravijo ostala podjetja pod skupen klobuk in se na ta način izloči sedanje kvarno tekmovalstvo. V ta namen so ustanovili v Angliji nov bombaževi trust, Lancashire Cotton Corporation imenovano, kateremu se je pridružil zaenkrat 50 tovarn, ki predelujejo ameriški bombaž. Z drugimi tovarnami se pogajanja nadaljujejo, in upajo, da bo do Novega

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posobno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče.

Zivahni razvoj devizne kupčije v prvih tednih tekočega meseca v precejšnji meri nalikuje živahnosti lanskega deviznega poslovanja v tem času. Promet predzadnjega tedna (21.849 milijonov Din) je namreč po zadnjeledenskem prometu v višini Din 27.686.567/27 prekoračen skoro za šest milijonov.

Skupni devizni promet na prvem in drugem borznem sestanku minulega tedna je znašal dnevno nad pet milijonov dinarjev, dočim je bil na četrtkovem sestanku dosežen najnižji dnevni promet (nad štiri milijone dinarjev). V petek 7. t. m. je porasel promet za približno dva milijona napram četrtku ter znašal nad 6 milijonov dinarjev, medtem ko je 8. t. m. zaključil borzni seštanek z najvišje izkazanim dnevnim prometom od preko 7¼ milj. dinarjev.

Značilen je porast zaključkov v intervencijskem blagu, kajli Narodna banka je dala v primeri s predzadnjim tednom še enkrat toliko deviz na razpolago, v celem torej za 10.705 milj. dinarjev, od čegar odpade največ na devize Praga (2.909), Berlin (2.029), Curih (1.467), London (1.352), Dunaj (1.328) in New York (1.071), najmanje pa na Trst (0.237) ter Amsterdam (0.114), ki je bil zaključen zgolj s posredovanjem Narodne banke. Ker pa je na drugi strani ostala višina deviznih zaključkov v privatnem blagu malodane neizpremenjena (16.982 milj. Din napram 16.814 milj. Din v predzadnjem tednu), je pripisati prej omenjeni skupni presežek okoli šestih milijonov izključno nastopu Narodne banke, ki je omogočila tozadevno kritje v deviznih potrebah. Omeniti je še, da je bilo radi značne ponudbe v privatnem blagu zaključenega največ Londona (za nad 8 milijonov), dokaj manje pa New Yorka, Trsta, Curiha in Prage ter malenkost Berlina, Dunaja in Pariza.

Velikost zaključkov, omogočenih po privatni ponudbi, je razvidna iz primerjanja višine prometa v intervencijskem blagu s skupnim prometom v posameznih devizah po tem-le vrstnem redu (v milijonih dinarjev):

London (9.702), Praga (4.356), New York (3.785), Curih (3.074), Berlin (2.489), Trst (2.205), Dunaj (1.666), Budimpešta (0.219), Amsterdam (0.114) in končno Pariz (0.077).

Devizni tečaj pretečenega tedna ne očitujejeto tolikšne razgibanosti in občutnejših sprememb, kot na poslednjih borznih sestankih minulega meseca ter je tendenca v splošnem dokaj mirnejša, izvemšji docela neizpremenjenega zadržanja Curiha, ki je še vedno trgovan na stari tečajni bazi 1095/90.

Edino pomembnejšo oscilacijo zaznamuje tečaj Londona od pondeljka (4. t. m. 275/89 najvišji tečaj) na torek (275/82 najnižji tečaj), ker beleži padec 7 točk, medtem ko datirajo največji zaključki v tej devizi na bazi 275/86 in 275/84 iz poslednjih borznih sestankov prošlega tedna. Analogno tečajno variranje — seveda v manjšem obsegu — kaže notica New Yorka. Pariz in Trst kažeta stalno padajočo tendenco: prvomenjena deviza z značnim skoro 11-poenskim tečajnim padcem (4. t. m. 222/82 najvišji tečaj — 222/71 pa najnižji 8. t. m.), deviza Italija je od najvišje dosežene točke (4. t. m.) 296/15 popustila do srede (6. t. m.) za malenkost na 296/14 in bila zaključevana po tem tečaju do konca tedna.

Nasprotno tendenco kažejo devize Amsterdam, Berlin in Dunaj, katerih tečaji so v stalnem porastu skozi celi prošli teden. Vse te devize notirajo na pondeljkovem borznem sestanku najnižje — na petkovem pa najvišje in sicer Amsterdam (22/82—22/83) z 10-poensko razliko, Berlin (13/525—13/53) z razliko 7 in pol točk, Dunaj (7/9505 do 7/954) pa z diferenco preko 5 poenov. Budimpešta je notirala po večini na bazi 9/8932 z okrepitvijo na 9/8937. Bruselj pa je od 7/9134 oslabil na 7/909 kot najnižje doseženi tečaj ter se proti zaključku borznega tedna okrepil zo-

pet na 7/9101. Ostale devize so bile brez notic.

Efektno tržišče.

Tendenca očitvidno mlačna, tržišče skoro brez vsakega zanimanja.

V glavnem so ostali tečaji neizpremenjeni tudi v minoletem tednu; edino Prva hrvaška štedionica je beležila od 4. t. m. dalje 905 za denar, Kranjska industrijska družba pa 5. in 7. t. m. 295 za denar, seve brez blaga, dočim je bila nudena vojna škoda 4. t. m. po 428 za prompno dobavo in po 430 za decembersko, 7. t. m. po 432 promp, 434 za december ter 8. t. m. za takojšnjo dobavo tudi po 432 dinarjev.

Zaključkov ni bilo.

Lesno tržišče.

Meseci od novembra naprej pomenujo v Sloveniji pri mali lesni produkciji (pri vodnih žagah) začetek pravega obratovanja. Medtem, ko se je lansko leto pričela v tem času sezona za bukovino, se letos izvoz bukovnega lesa nikakor ne more oživeti. Nasprotno pa je po hrastovini vedno živahno povpraševanje. Tudi cene v rezani hrastovini so za letošnjo sezono ugodne. Mehki les — smreka, jelka — istolako tudi stavbeni les sedaj niso sezonsko blago in zaključujejo se le trenolne potrebe konzumentov. Za vskladiščenje se to blago sedaj ne kupuje.

Drva in kurivo sploh so bila tudi pretečeni teden zaželeno blago. Zaključilo se je 10 vagonov meterskih, suhih bukovih drv z 10% okroglic, nadalje 18 vagonov razžaganih bukovih drv, 3 vagona bukovih klad ter 4 vagonne oglja.

Kar se liče drugega blaga se je zaključilo 4 vagona jelovih bordonalov, 3 vagona neobrobjenih hrastovih plohov za izdelovanje vagonov ter 1 vagon desk — smreka, jelka.

Išče se pa:

Dimenzije:	Število kom. za mesec		
	dec.	januar	febr.
1060 × 115 × 27 mm	1929	1930	1930
420 × 160 × 27 mm	350	1.100	1.100
850 × 135 × 27 mm	400	400	400
1000 × 90 × 27 mm	400	400	400
530 × 100 × 27 mm	2.900	2.900	2.900
420 × 100 × 27 mm	5.700	5.700	5.700
1130 × 90 × 27 mm	3.700	15.000	15.000
1700 × 135 × 27 mm	700	700	700
2250 × 125 × 27 mm	1.200	1.200	1.200
2300 × 110 × 27 mm	4.000	4.000	4.000
2300 × 50 × 27 mm	1.200	1.200	1.200
850 × 110 × 27 mm	1.800	1.800	1.800
1200 × 90 × 27 mm	2.900	2.900	2.900
1080 × 90 × 27 mm	1.500	1.800	1.800
1800 × 70 × 27 mm	1.800	1.800	1.800
1800 × 70 × 27 mm	1.200	1.200	1.200
1060 × 70 × 27 mm	1.200	1.200	1.200
870 × 140 × 27 mm	700	700	700
520 × 90 × 27 mm	1.100	1.100	1.100
	3.450	3.450	3.450

Cena po možnosti franco vagon francoska meja, sicer pa franco vagon meja Jesenice tranzit.

Bukove testone, originalne produkcije s 70% širokih (9/10), ostalo ozkih (4/8), debelih polnih 20 mm. Cena po možnosti fob Sušak.

100 vagonov bukovih cepanic in polovic od 12 cm premera naprej, tudi lahko svežih, 1 m dolgih, zdravih, gladkih, brez klad. Cena za pm. franco vagon meja via Jesenice.

1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, 39, 48 mm in nekaj od 68 mm, roba lepa, široka in dolga. Cena fco vagon meja Postojna.

Deske 28 mm (smreka, jelka) 4 m, od 12 do 30 cm široke, za železobetonska dela. — Cena fco vagon meja via Djevdjelije.

1 vagon tramov 5/6", od 6 m dolžine naprej.

1 dopijon tramov od 5/6", 5/7", 6/7", 6/8", 7/9", 8/10", 9/11", od 9 m naprej. Trame gl. sled. note: 3/4" : 336/4, 680/5, 157/6, 80/7 m dolžine, 4/5" : 385/5, 1106/6, 57/7, 4/8 m dolžine, 5/6" : 269/6 m. Cena: franko vagon prihod Sušak pristanišče.

Vsako množino hrastovih desk »parizerjev« z označbo množine I. odnosno II. vrste ter dolžine. Cena fco vagon Sušak oz. meja Postojna.

Vsako množino mehkega oglja. — Cena franco vagon jugoslovansko-avstrijska meja.

1000—2000 m remeljnov (moralov) — smreka, jelka, ostrorobih, očeljenih I., II., III. monte: dolžina: od 4 m 10%, od 4-50 m ali 5 m 70%, od 6 m 20%, debelina: 58 × 58 mm 15%, 68 × 68 mm 60%, 78 × 78 mm 20%, 98 × 98 mm 5%. Dobava od januarja 1930 dalje. Cena franco vagon nakladalna postaja.

300 m³ rezane jelovine, ostrorobe, očeljene in sicer: 75 m³ desk 18 mm, 4 m, paralelne III./IV., 75 m³ desk 24 mm, 4 m, paralelne III./IV., 30 m³ remeljnov 34 ×

68 mm, 4 m, I., II., III., monte, 100 m³ remeljnov 38 x 78 mm, 4 m, I., II., III., monte, 20 m³ remeljnov 78 x 78 mm, 4 m, I., II., III., monte. Cena franco vagon nakladalna postaja.

10.000 kom. hrastovih pragov: 1-80 m x 12/13 x 18/20 cm.

10.000 komadov hrastovih pragov z 10% cerovih: 2-30 m x 13 x 20 cm. Cena franco vagon meja ostojna. Plačilo proti akreditivu.

Ca. 3200 tek. metrav skretnic (Extraholz) in sicer hrastovih, cerovih, bukovih, z normalno toleranco oblike, zdravih, ravnih: širina: preko 2/3 od 25-30 cm, 1/3 od 40 cm; dolžina: 2-80, 3, 3-20, 3-40, 3-80, 4-20, 4-40, 4-60, 4-80, 5-20 in 5-60 m; debelina: za vse 15 cm. Cena franco vagon meja Postojna tranzit. Plačilo proti akreditivu.

120 m³ (ali deloma hrastovih neobrobjenih plohov, I., II., od 3 m dolžine naprej (15% od 2-50 do 2-90 m), od 25 cm širine naprej, od 90, 110 in 130 mm debeline. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino kostanjevega lesa za tamin v obeljenem ali neobeljenem stanju. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Vsako množino brusnega lesa (smreka), z 20% jelke, od 9 cm premera naprej, samo 1 m dolžine. Cena franco vagon meja Jesenice tranzit.

Jelševje hlode od 2 m dolžine naprej, od 30 cm premera naprej. Cena franco vagon nakladalna postaja. Dobava takoj.

2 vagona bukovih ostrorobih, naravnih plohov 38 mm, od 2 m dolžine naprej, od 14 cm širine naprej. Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon bukovih, ostrorobih, naravnih plohov prama (brez grč, razpok itd.) z označbo suhote ozir. teže za 1 m³ in sicer: 7 m³: 45 mm debeline, 3-30 m dolžine, od 20 cm širine naprej. — 7 m³: 45 mm debeline, 3 m dolžine, od 20 cm širine naprej. — Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

760 m³ hrastovih podnic (mesečno po 100 m³) za izdelavo francoskih vagonov; dolžina 2-85 m, debelina 53 mm, širina 22 cm.

30.000 brzozajavnih drogov (smreka, jelka, bor) dobava 1929 in 1930.

10.000 komadov hrastovih (izključeni cerovi) pragov, rezanih 1-80 m x 12/13 x 18/20 cm.

4.000 kom. hrastovih polovičarjev (lungherine), rezanih na živ rob, dolžina 2-40 do 2-60 m, debeline 8 x 16, 8 x 18, 9 x 16, 9 x 18 cm.

1400 m³ tramov merkantilnih in sicer: 150 m³ od 11 x 11 cm, 250 m³ od 11 x 13 cm, 500 m³ od 13 x 16 cm, 100 m³ od 13 x 19 cm, 100 m³ od 19 x 24 cm, 200 m³ od 21 x 27 cm, 100 m³ od 24 x 29 cm, dolžina od 4 do 10 m in tudi več, toda pri 500 m³ od 13 x 16 cm samo 60-70 m³ od 4, 5 in 6 m, ostalo preko 6 m dolžine. Cena franco vagon meja via Postojna.

1 vagon hrastovih okroglih suhih. Cena franco vagon meja via Postojna.

20 vagonov bukovih cepanic, zdravih, suhih, z garantirano težo 500 kg za prostorinski meter. Cena franco meja Jesenice.

25 m³ ostrorobe parjene bukovine, II., 50 mm, od 2 m dolžine naprej z 15% courconov. Cena franco Sušak pristanišče.

100 m³ ostrorobe, parjene ali neparjene bukovine, II., 27 mm.

50 m³ ostrorobe neparjene bukovine, II., 50 mm.

100 m³ testonov, čistih brez grč (netti) od 18 cm naprej. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

100 m³ desk, podmernih, jelovih, 24 mm, paralelnih, zdravih, izključeno gnilo in razbito.

200-300 m³ na živ rob rezane jelovine, 74 x 230 mm, v dolžinah: 066, 1-35, 2-, 2-65 in 3-30 m. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

200 komadov na živ rob rezane jelovine, 18 x 20 cm, dolžina 7-50 m. Cena franco vagon meja Postojna.

100-200 m³ bukovih hlobov, zdravih, I., od 28 cm premera na tanjšem koncu naprej, v dolžinah 2-35 in 4-65 m. Cena franco vagon meja Kranjska gora.

20 m³ bukovih testonov, čistih (netti) od 22-30 cm širokih, 2-25 m dolgih.

1 vagon bukovih desk, I., naravnih, 20 in 25 mm debeline, dolžina 2 ali 4 m, od 25 cm širine naprej. Cena franco vagon meja Postojna.

Vsako množino jelovih dog za sode, 14 mm debeline, 90-120 mm širine, 920 in 1120 mm dolžine, zdravo, tombante z izključitvijo večjih grč.

Žitni trg.

V minulem tednu so cene za pšenico na borzi v Chicagu ponovno popustile. Tudi cene pšenice v Budimpešti so nazadovale in v zvezi s temi so tudi naše cene za 2 in pol para popustile. Povodom zelo nejasne situacije omejuje konzum nakup samo na neobhodno potrebno blago. Povpraševanje po sami pšenični moki nularici onemogoča redno obratovanje trgovskih mlinov, ki imajo velike količine neprodane moke temnejših vrst in lrpri radi tega nerednega obratovanja tudi kupčija s pšenico. Mnenja radi cene pšenice so razdvojena, vendar prevladuje mnenje, da se bo cena pšenice vsaj stabilizirala, če ne bo morda radi nepredvidenih zunanjih pojavov v kratkem na ceni pridobila, vsekakor se smatra današnja cena za skrajno nizko in se izključuje možnost nadaljnjega padca.

Koruza je radi dobrih izgledov letine v Argentiniji in radi velikih zalog naše koruze tudi v ceni popustila. — Situacija je zelo nejasna in ni mogoče presoditi, če je današnja cena koruze na najnižji stopnji. — Zaključuje se koruzo za poznejše termine trenotno ne in konzum kupuje le neobhodno potrebno količino koruze. — Interes je vedno slabši, ker je v poslednjem času tudi izvoz koruze skoraj popolnoma popustil.

Za ječmen, rž in oves je prav malenkosten interes.

Za pšenično moko nularico je nadalje živahno povpraševanje.

V splošnem se pa lahko trdi, da prevladuje v celi žitni trgovini mrtvilo in velika nezaposlenost.

V minulem tednu je bilo na ljubljanski borzi zaključeno: devet in pol vagona koruze, tri vagona pšenice, četrt vagona ječmena in četrt vagona ovsu.

Cene so bile v minulem tednu sledeče:

Bačka pšenica nova: 79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 247-50-250.—

Bačka pšenica nova: 78 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245-247-50.

Bačka pšenica nova: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. post., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237-50-240.

Sremska pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 240-242-50.

Sremska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 235-237-50.

Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 225-230.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 200-202-50.

Pšenična moka 0 G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 355-365.—

Koruza bačka: zdrava, rešetana, mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 212-50-215.—

Koruza bačka: zdrava, rešetana, navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 215-217-50.

Umetno sušena nova koruza: mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 197-200.

Umetno sušena nova koruza: navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh Din 200-202-50.

Cinkvantin, umetno sušeni: slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245 do 247-50.

Času primerno suha koruza: s kvalitetno garancijo, do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh Din 175-180.

Ječmen bački, novi, ozimni: 66/67 kg, Din 205-207-50.

Ječmen bački, novi, ozimni: 63/64 kg, Din 190-195.—

Oves bački: 63/64 kg, navadna voznina, slov. postaja, Din 205-207.—

Tečaj 13. novembra 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	22 80	22 86
Berlin 1 M	13 505	13 535
Bruselj 1 belga	—	7 9101
Budimpešta 1 pengő	—	9 8921
Surih 100 fr.	1094 40	1097 40
Dunaj 1 šilling	—	7 9529
London 1 funt	—	275 80
Newyork 1 dolar	—	56 445
Paris 100 fr.	221 66	223 66
Praga 100 kron	167 11	167 91
Tret 100 lir	—	296 11

Razno

Poljska se pripravlja na boj proti Balti, ki misli v najbližjem času odpreti prodajalne v Varšavi, Poznanju, Lodžu in v drugih poljskih mestih. Hočejo centralizirati vse vrste izdelovanja usnja do izdelave čevlja, zahtevajo od vlade nove carinske tarife, vpeljavo izenačilnega prometnega davka pri importiranih češkoslovaških čevljev itd.

A. E. G. elektrificira rumunski Banat. A. E. G. je dobila iz Rumunije naročilo za zgradbo velike prekodelne električne centrale v okolici Temišvara v rumunskem delu Banata. Ta centrala naj dobavlja električni tok vsej deželi. Naročilo predstavlja vrednost 35 milijonov mark in ga bo izvedla posebna rumunska električna družba z glavnico 500 milijonov lejev. Ta družba bo pod vodstvom berlinske A. E. G. Izvedba zgradb in opreme je oddana nemški družbi. Poleg tega bo dobila A. E. G. še en premogovnik in mnogo drugih koncesij.

Goodyear, največji svetovni koncern kavčuka, naznanja, da gradi v meslu La Plata v Argentini novo tovarno za izdelovanje pnevmatik z dnevno kapaciteto 7000 do 8000 kosov. Zadnja njegova v Avstraliji zgrajena tovarna, ki ima prav tako kapaciteto 7000 pnevmatik, je bila od prvega vbada lopale do prve izdelane pnevmatike zgrajena v šestih mesecih, kar pomeni tehniški in komercialni rekord.

O stabilizaciji kavčukovih cen. Veliko holandskih producentov kavčuka se je odločilo za ožje sodelovanje. Najprvo so mislili, da je bila večina za to; natančne številke so ugotovile, da se je zborovanja v prejšnjem tednu udeležilo 150 producentov z letno produkcijo

jo nekaj pod 52.000 ton. Za ozko sodelovanje so se izrekli producenti, ki predstavljajo 30.000 ton produkcije. Teh 30.000 ton pa ni več kot 46 odstotkov vse nizozemske produkcije. Odgovorni odbor hoče slišati sedaj še mnenje onih holandskih producentov, ki se zborovanja niso udeležili. Nato bodo izdelali podroben načrt in se bodo potem obrnili na angleške producente. Beremo, da so merodajna angleška podjetja za sodelovanje s Holandci, a s pogojem, da dobijo Holandci za načrt večino holandskih producentov.

Mednarodni jekleni kartel zniža produkcijsko kvoto za 10 odstotkov. Mednarodni kartel surovega jekla je sklenil imenovano 10-odstotno produkcijsko znižanje. Privolitve vseh državnih skupin kartela so že v Parizu, tudi privolitev Belgije. Produkcijska omejitev bo obvezna od 1. januarja dalje in znaša ca. 3.228.000 ton, ker znaša vsa sedanja kvota 32.287.000 ton. Mesečna omejitev v znesku nad 800.000 ton je vsekakor že precejšen kvantum in se bo moglo to že prav dobro poznati. Treba je sedaj počakati, kakšno stališče bodo zavzeli glede novega položaja nakupovalci, zlasti ker so se producenti zavezali, da bodo odslej naprej trge manj obremenjevali z nujnimi ponudbami; to se naravno vidi že iz produkcijske omejitve.

Chrysler. Fuzija z Dodge Brothers je napravila to tvrdko za tretje ameriško avtomobilno podjetje. V prvih devetih letošnjih mesecih je imela tvrdka 247 mil. dol. čistega dobička proti 218 milijonom v istih lanskih mesecih. A samo prvi dve četrtletji sta bili letos boljši kot lani, tretje četrtletje pa izkazuje za tri milijone dolarjev manjši dobiček. Uprava pravi, da sta produkcija in prodaja padli, ker se je dobava šasijev za novi model zakasnila.

Anglo-albanska monopolna družba piva ne more plačati strojev, ki jih je naročila pri nemških tovarnah. Družba bo izdala sedaj za 80.000 funtov obljagacij.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

HALOGA sveže
pražene kave,
mletih dišav in
rudninske vode.
Točna in solidna
postrežba!
Zahtevajte ceniki!

USTANOVLJENO 1852
TEOD. KORN
LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8
(PREJE HENRIK KORN)
KROVEC, STAVBNI, GALANTERIJSKI IN OKRASNI
KLEPAR / INSTALACIJA VODOVODOV / NAPRAVA
- STRELOVODOV / KOPALIŠKE IN KLOSETNE -
NAPRAVE / **CENTRALNA KURJAVA**

KUVERTA
DRUŽBA Z O. Z.
Tvornica kuvert in konfekcija papirja
LJUBLJANA
Vožarski pot 1 Karlovska c. 2

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

Knjige, časopise, račune,
vizitke, etikete, memorande,
kuverte, tabele, lepake, naro-
čilnice v blokkih s poljubnim
številom listov, cenike in tudi
vse druge
tiskovine
dobavlja
hitro in po
zmernih
cenah

TISKARNA
MERKUR
LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TELEFON 2552
Lastna knjigovoznica
Za večja naročila zahte-
vajte proračune!